

УКРАЇНА

**УРЯДОВИЙ УПОВНОВАЖЕНИЙ У СПРАВАХ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ**

Government Agent
before the European Court of Human Rights
Ukraine
вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001, Україна

Agent du Gouvernement
auprès de la Cour Européenne des Droits de l'Homme
Ukraine
13, Horodetskyi St. Kyiv, 01001, Ukraine

Тел.: +380 44 278-37-23, факс.: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua http://www.minjust.gov.ua

11.02.2016 № 1892 / 12.01/46-16

На № _____

**Міністерство внутрішніх справ
України**

✓ **Національна академія внутрішніх
справ України**
пл. Солом'янська, 1, м. Київ - ДСП,
03035

Національна поліція України
вул. Академіка Богомольця, 10, м. Київ,
01601

**Головне управління Національної
поліції в Івано-Франківській області**
вул. Академіка Сахарова, буд. 15, м.
Івано-Франківськ, 76018

**Рожнятівське відділення поліції
Головного управління Національної
поліції в Івано-Франківській області**
вул. Шкільна, буд. 13, смт Рожнятів,
Івано-Франківська обл., 77600

*Щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини
у справі «Васюнець проти України»*

28 січня 2016 року Європейським судом з прав людини (далі – Європейський суд) було ухвалено остаточне рішення у справі «Васюнець проти України».

У цьому рішенні Європейський суд констатував порушення процесуального аспекту статті 2 (право на життя) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) у зв'язку з тим, що

17 02 2016 755
17 02 2016 755
17 02 2016 755

органи влади України у цій справі не провели ефективного розслідування обставин смерті доньки заявника.

Крім того, Європейський суд зобов'язав державу сплатити заявнику 6 000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та 129 (сто двадцять дев'ять) євро компенсації судових та інших витрат.

Факти справи та суть порушень викладено у стислому викладі рішення, що додається.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» (далі – Закон) та п. 1 ст. 46 Конвенції рішення Європейського суду є обов'язковими для виконання.

Під виконанням рішення Європейського суду слід розуміти виплату відшкодування, а також вжиття державою додаткових заходів індивідуального характеру, спрямованих на усунення конкретного порушення, визначеного в рішенні Європейського суду, та заходів загального характеру, спрямованих на усунення підстави для надходження до Європейського суду аналогічних заяв проти України у майбутньому.

За цими критеріями Комітет міністрів Ради Європи здійснює оцінку виконання державою рішень Європейського суду, виходячи з інформації, наданої державними органами щодо заходів, вжитих на виконання вказаних рішень. Відповідні положення закріплені у Правилах Комітету міністрів Ради Європи щодо контролю за виконанням рішень Європейського суду та умов дружнього врегулювання (10 травня 2006 року).

Обсяг та суть заходів загального та індивідуального характеру, необхідних для виконання кожного конкретного рішення Європейського суду, безпосередньо залежать від характеру порушень, констатованих Європейським судом.

У цій справі порушення Конвенції було встановлено Європейським судом у зв'язку з неефективністю розслідування компетентними органами влади смерті доньки заявника.

Звертаю Вашу увагу на той факт, що кількість рішень, в яких Європейський суд встановлює порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції, продовжує зростати.

З огляду на їх велику кількість, а також на те, що Європейський суд вже неодноразово встановлював порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції у справах щодо України, скарги цієї групи розглядаються за окремим, спрощеним, порядком. Така практика Європейського суду є вкрай негативною для України, оскільки, перш за все, вона свідчить про системну проблему непроведення ефективного розслідування у справах за фактом смерті особи і, крім того, рішення Європейського суду, ухвалені за спрощеною процедурою, оскарженню не підлягають. **Варто окремо зазначити, що у кожній справі вказаної категорії Європейський суд присуджує справедливу сатисфакцію у розмірі 6 000 євро.**

У рішенні «Васюнець проти України» Європейський суд, серед іншого, звернув увагу на те, що розслідування за фактом смерті доньки заявника тривало більше дев'яти років. Більше того, факти свідчать про те, що

впродовж цього значного періоду часу органи слідства не робили жодних справжніх спроб ретельно розслідувати обставини смерті. Так, з листопада 2006 року до серпня 2014 року органи слідства винесли тринадцять постанов або про відмову в порушенні кримінальної справи, або про її закриття. Проте усі ці постанови скасовувалися вищестоящими органами, які вважали, що розслідування не було ретельним та що слід здійснити додаткові слідчі дії (п. 17 рішення). Подібні неодноразові випадки повернення матеріалів справи на додаткову перевірку викривають існування серйозних недоліків кримінального розслідування справи (п. 18 рішення).

Для належного виконання рішення Європейського суду у цій справі та попередження аналогічних порушень в майбутньому прошу:

1. Провести службову перевірку за фактом непроведення працівниками Рожнятівського РВ УМВС України в Івано-Франківській області ефективного розслідування обставин смерті доньки заявника;
2. Забезпечувати відповідно до положень Конвенції та практики Європейського суду ефективне розслідування фактів смерті;
3. Систематично проводити для працівників органів внутрішніх справ навчально-освітні заходи з питань вивчення Конвенції та практики Європейського суду, зокрема щодо стандартів ефективного розслідування;
4. Довести до відома працівників органів внутрішніх справ правові позиції Європейського суду, викладені в рішенні «Васіонєць проти України».

Принадібно повідомляю, що найближчим часом офіційний переклад вказаного рішення буде надруковано у збірнику нормативно-правових актів «Офіційний вісник України» та розміщено на сайті Міністерства юстиції України (www.minjust.gov.ua).

З метою забезпечення належного звітування держави перед Комітетом міністрів прошу повідомити про результати розгляду цього листа до **29 лютого 2016 року**.

Додаток: стислий виклад вказаного рішення в 1 прим на 2 арк.

О.В. Давидчук
В.о. Урядового уповноваженого

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «ВАСЮНЕЦЬ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF VASYUNETS v. UKRAINE)
(Заява № 24738/11)

Стислий виклад рішення від 28 січня 2016 року

4 листопада 2006 року донька заявника, С.В., 1997 року народження, та дві особи, Л.М. та В.К., залишилися ночувати у приватному будинку. Вранці 5 листопада 2006 року С.В., Л.М. і В.К. були знайдені мертвими у кімнаті, в якій вони спали.

У незазначену дату після події комісія у складі п'яти працівників газопостачального підприємства провела за фактом інциденту перевірку і склала звіт (акт службового розслідування), згідно з яким працівники газопостачального підприємства прибули на місце події вранці 5 листопада 2006 року і зауважили, що у кімнаті, в якій стався нещасний випадок, було вікно з кватиркою, але на час огляду вона була закрита. Усе газове обладнання було у робочому стані, а тяга у патрубку опалювальної печі була відповідною. В акті також зазначалося, що у ніч інциденту пані М.Т. включила у кімнаті, в якій спали С.В., Л.М. та В.К., газову опалювальну пічку, зачинила двері та залишила кімнату та газову опалювальну пічку без нагляду. Комісія дійшла висновку, що нещасний випадок було спричинено сильним вітром вночі, коли стався інцидент, та тим, що М.Т. не перевірила пічку.

У період з 14 листопада 2006 року до 24 травня 2012 року прокуратура одинадцять разів виносила постанови про відмову в порушенні кримінальної справи за фактом смерті, які потім скасовувалися вищестоящими прокурорами або судами як передчасні у зв'язку з неповнотою проведеної перевірки та необхідністю проведення додаткових слідчих дій.

25 січня 2013 року після набрання у листопаді 2012 року новим Кримінальним процесуальним кодексом України чинності було порушено кримінальне провадження щодо працівників газопостачального підприємства за підозрою у службовій недбалості, яка призвела до настання смерті доньки заявника. Відомості про провадження було внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Після цього міліція двічі – 21 грудня 2013 року і 15 грудня 2014 року – закривала кримінальну справу у зв'язку з відсутністю у діях працівників газопостачального підприємства складу злочину. Ці постанови скасовувалися 3 лютого 2014 року та 19 серпня 2015 року.

Заявник скаржився до Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) за статтею 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на те, що розслідування обставин смерті його доньки було тривалим і неефективним.

Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд зауважив, що розслідування за фактом смерті його доньки тривало більше дев'яти років, і впродовж цього значного періоду часу органи слідства не робили жодних справжніх спроб ретельно розслідувати обставини справи. Так, з листопада 2006 року до серпня 2014 року органи слідства винесли тринадцять постанов або про відмову в порушенні кримінальної справи, або про її закриття, що скасовувалися вищестоящими органами, які вважали, що розслідування не було ретельним, та що слід здійснити додаткові слідчі дії. Європейський суд дійшов висновку, що подібні неодноразові випадки повернення матеріалів справи на додаткову перевірку викривають існування серйозних недоліків кримінального розслідування справи, та що органи влади України у цій справі не провели ефективного розслідування обставин смерті доньки заявника, як це вимагається статтею 2 Конвенції. Відповідно, було порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. Оголошує заяву прийнятною;
2. Постановляє, що було порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції;
3. Постановляє, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(і) 6 000 (шість тисяч) євро відшкодування моральної шкоди та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватись;

(ii) 129 (сто двадцять дев'ять) євро компенсації судових та інших витрат та додатково суму будь-яких податків, що можуть нараховуватись заявникові;

(Б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на вищезазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Євронейіського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

4, Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.»